

Duits en Engels in de kleuterklas

Nieuw project moet taalniveau Nederlanders verbeteren

Achtergrond - 11 januari 2010

Veertien basisscholen in Nederland doen vanaf dit jaar mee aan een proefproject waarbij kleuters les krijgen in het Engels of Duits. Door zo vroeg te beginnen, hoopt het ministerie van Onderwijs het taalniveau van Nederlanders te verbeteren.

De veertien scholen gaan de komende drie jaar vier uur per week lesgeven in een vreemde taal volgens de zogeheten 'onderdompelingsmethode'. Daarbij vindt een normaal schoolvak, bijvoorbeeld geschiedenis of gymnastiek, plaats in de vreemde taal.

In Nederland doen al zo'n driehonderd scholen aan vroeg vreemdetalenonderwijs (vvto), aldus Elly Deelder van het Europees Platform, dat het project namens het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) uitvoert. "Dat gaat in de meeste gevallen om Engels, maar er wordt ook Duits, Frans en Spaans gegeven. Op dit moment gebeurt dat maximaal 1 of 2 uur in de week. In het nieuwe project '15% vvto' gaat het om meer uren en worden de ervaringen over drie jaar geëvalueerd."

Advies Onderwijsraad

Dan moet duidelijk zijn of een wetswijziging die de Onderwijsraad in juni 2008 voorstelde wenselijk is. De raad wil dat basisscholen Engels, Duits of Frans als voertaal mogen gebruiken in maximaal 15 procent van de onderwijstijd.

Het wetsvoorstel maakt onderdeel uit van een breder advies dat de Onderwijsraad deed op verzoek van de Tweede Kamer om het vreemdetalenonderwijs te verbeteren. Nederlanders spreken hun talen minder goed dan zij zelf denken, stelt het advies. Het streven van de Europese Unie om iedere burger twee vreemde talen goed te laten spreken, wordt in Nederland niet gehaald.

Het Europees Platform zocht dertig scholen om aan het pilot-project mee te doen, maar kon er uit de driehonderd scholen die aan vvto doen uiteindelijk veertien selecteren. In dertien gevallen gaat het om Engels, op één school in Vaals wordt Duits gegeven. "Het bleek heel lastig om scholen die Duits en Frans geven bij het project te betrekken. Dat de school uit Vaals meedoet, hebben we te danken aan de provincie Limburg, die onderwijs in het Duits en Frans wil stimuleren en zelf

scholen heeft benaderd om aan dit project mee te doen”, vertelt Deelder.

Experimenteren

Het ministerie van Onderwijs, het Europees Platform en de universiteiten van Utrecht en Groningen begeleiden het project. Maar de veertien deelnemende scholen moeten zelf het belangrijkste werk doen. “Zij gaan de komende jaren experimenteren”, aldus Deelder. “Zij moeten bekijken: wat kunnen we nou, welke vakken zijn geschikt, is vvto überhaupt geschikt om het taalniveau in Nederland te verbeteren? Welke cursussen zijn nodig voor de leerkrachten? Er is nu nog geen lesmethode, daar wordt naar gezocht.”

In februari komen alle deelnemende scholen samen met het Europees Platform om af te spreken hoe ze het project gaan uitvoeren. In Nederland is nog weinig onderzoek gedaan naar vvto. Resultaten van eerdere onderzoeken lopen nogal uiteen. Volgens een rapport van het Europees Platform uit 2009 is aangetoond dat vvto “overwegend positieve effecten” heeft. Dat geldt dan vooral voor de onderdompelingsmethode, waarbij taal middel is en niet alleen maar vak.

Niveaueverschillen

Studies wijzen uit dat kinderen die voor hun zevende een vreemde taal leren, makkelijker het moedertaalniveau bereiken. Ook zou het leren van een vreemde taal niet ten koste gaan van de moedertaalbeheersing, maar die juist vaak ondersteunen.

Sinds 1986 is Engels een verplicht schoolvak in de groepen 7 en 8 op Nederlandse basisscholen. Het ministerie van OCW pleit sinds 2004 voor eerdere of uitgebreidere lessen Engels. Voor Frans en Duits is sinds 2006 geen aparte ontheffing meer nodig. Dit schooljaar, 2009-2010, wordt 19 basisscholen in Nederland Duits gegeven. De niveaueverschillen in het vreemde talenonderwijs op de lagere school zijn vaak nog groot, waardoor de docent in de brugklas meestal weer bij nul moet beginnen.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/402/duits-en-engels-in-de-kleuterklas>